

HÜLYA ŞAHNAOĞLU ANAOKULU PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK VE REHBERLİK SERVİSİ

PROBLEM ÇÖZME AŞAMALARI

Sevgili Velilerimiz,

Çocuğunuzun problemlerini kendi başlarına çözebilmesini istiyorsanız, anne baba olarak sizin problemlere nasıl yaklaştığınız çok önemlidir. Siz, problem çözme aşamalarını kullandığınızda, zaman içinde çocuğunuz problemleri nasıl aşabileceğini öğrenecektir. Aşağıda çocuklar arasında çatışma çıktığında nasıl davranılması gerektiği aşamalarıyla belirtilmiştir. Bu problem çözme aşamalarını sadece çocuklarınız kendi aralarında tartışırken değil, başka durumlarda da (çocuğunuzla sizin aranızda problem çıktığında, çocuğunuz bir problemle karşılaştığında, hatta aile içi iletişiminizde de) kullanabilirsiniz.

ÇOCUKLARINIZA KENDİ PROBLEMLERİNİ ÇÖZEBİLMELERİ İÇİN NASIL YARDIMCI OLABİLİRSİNİZ?

1. Bilgi toplayın: Olay ve duygular hakkında bilgi toplayın. Eğer çocuklarınızın müzakere etmelerini istiyorsanız, çocuklardan birini suçlamaktan kaçının (birinin hatalı olduğunu düşünseniz bile). Bazı olası sorular: "Ne oldu? Nasıl hissettin? Kardeşin/kız kardeşin nasıl hissetti? Kız/erkek kardeşin ne yaptı? Bu sana nasıl hissettirdi? Daha sonra ne oldu?" gibi.

2. Problemi net bir şekilde belirleyin: Problemin ne olduğunu anladıklarında, çocuklar için problemi çözmek daha kolaydır. Problemi her iki çocuğun ihtiyaçları açısından ele alın. Şu yöntemlerden birini kullanabilirsiniz:

"Senyapmak istiyorsun ve kardeşin de aynı şekilde. Her ikinizin de mutlu olabilmesi için ne yapabilirsiniz?"

Ya da,

"İkinizin de bu durumdan dolayı üzgün olduğunu biliyorum. Her ikinizin de mutlu olması için neler yapabiliriz bunu konuşmak istiyorum."

Not: Her çocuğun ihtiyacını problemi belirlerken ifade etmeyi unutmayın.

3. Bir çok çözüm yolu üretin:

- Çocukların saçma da olsa fikir üretmesine izin verin. Aynı zaman da pratik çözümler üretmeleri için onları teşvik edin.
- Bütün fikirleri not edin. Hemen değerlendirme safhasına geçmeyin.
- Farklı çözümler için çocukları teşvik edin. Eğer bir çocuk benzer bir çözüm yolu üretirse, başka bir yol düşünmesini isteyin. Örneğin: Dövme, çimdikleme, ısırma gibi davranışların tümü incitici. Bunlardan farklı ne yapılabilir?
- Fikirleri eleştirmeyin. Eğer çocuklardan biri hoşlanmadığınız bir fikir sunarsa, bir sonraki adımda çocuğunuzdan fikrini değerlendirmesini isteyin.

- Problemi tekrar hatırlayın. Çocuklar kolayca konu dışına çıkabilirler. Örneğin: “Ebet, bu da bir problem. Şimdi bizyapmak için yollar arıyoruz. Bitirdiğimizde, bunu da dikkate alırız.
- Çocukların fikirleri üzerine yoğunlaşın. Kendi fikirlerinizi eklemenin cazibesine kapılmayın, sizden bu istenmedikçe. Eğer siz fikir sunarsanız, çocuklar kendileri beceri geliştirmek yerine size bağımlı hale geleceklerdir.

4. Fikirleri değerlendirin:

- Tüm fikirleri dikkate alın. Bu şekilde çocuklar iyi ve zayıf çözümleri birbirinden ayırmayı öğrenir.
- Fikirlerin sonuçlarına bakın. Çocukların “Senyaparsan, ne olabilir? Ya da “Senyaptığında Ayşe nasıl hissedebilir?”
- Fikri kazan-kazan metodu açısından değerlendirin. Bu fikir her çocuk için uygun bir fikir mi?

5. Karar vermeleri için çocuklara sorun ve çocukların plan yapması için onlara yardım

edin: Alternatifleri sıralayın. Çocuklardan karar vermelerini isteyin. Çözüm yolunu nasıl uygulayacaklarını planlamada çocuklara yardım edin ve planı değerlendirmek için zaman aralığı belirleyin.

- Tüm alternatifleri sıralayın, hoşunuza gitmeyenler dahil olmak üzere.
- Nasıl uygulanacak planlayın. Çocuklar ilk olarak ne yapmalılar?
- Zaman aralığı belirleyin. Uygulanan çözüm yolunun başarılı olup olmadığını kontrol etmek için zaman belirleyin. Eğer çözüm işe yaramıyorsa başka bir çözüm bulun ya da geri dönüp problemi tekrar tanımlayın.
- Eğer çözüm yolu başarılı idiye çocukları çözüm buldukları için takdir edin.

İLKUR BAŞEL

PSİKOLOJİK DANIŞMAN & REHBER ÖĞRETMEN